
SIP- utvecklare Västra Mälardalen

Bakgrund

SIP är en förkortning för samordnad individuell planering och är en lagstadgad skyldighet sedan 2010 i HSL (3 f§) och SoL (2 kap. 7 §). Lagen innebär att kommun och region ska upprätta en SIP när den enskilde har behov av samordning av insatser från båda huvudmännen.

Västmanlands län startade i augusti 2020 ett länsövergripande projekt med projektnamnet förbättrad SIP för personer med psykisk ohälsa, projektet pågår till december 2021. Under projektets kartläggning samt behovsinventering har det bland annat framkommit behov av:

- Verksamhetsnära SIP-stöd.
- Önskan att en utomstående aktör genomför SIP-möten.
- Ett bättre samverkansklimat.
- En ökad kvalitet.
- Att öka andel genomförda samordnade individuella planeringar.

Källa: Beskrivning av nuläge hösten 2020 - Kartlägningsrapport av Liv Nordström.

Kommunerna, barn- och ungdomspsykiatri samt vuxenpsykiatriska mottagningen i Västra Mälardalen bedömer att det finns ytterligare behov att förstärka och kvalitetssäkra samordnade planeringar. Kommunerna i Västra Mälardalen föreslår att det under en två års tid skapas en förstärkning och implementering av strukturen som anges som SIP-möten och SIP-processen.

Liknande roll som i detta dokument beskrivs som SIP-utvecklare finns etablerad i andra delar av landet, exempelvis i region Västra Götalands län och Stockholms Stad. Örebro län har efter ett projekt en etablerad verksamhet som heter Samba, verksamheten arbetar med komplicerade ärenden där det är aktuellt med en SIP.

Avgränsning

Fokus utifrån förslaget är att projektet ska vända sig till ärenden som är komplexa ärenden för målgruppen 16–29 år och där det finns behov av en

Datum
2021-12-21

samordnad individuell planering av insatser från både Kommun och Region. Detta är vid allvarlig psykisk ohälsa, missbruk och en svår social situation. Ärenden som har bollats mellan olika verksamheter, ärenden där det framkommer många behov och förväntningar från olika aktörer eller ärenden där man trots tidigare SIP:ar inte lyckats med en bra samordnad planering.

Utgångspunkten i förslaget är en avgränsning till det geografiska området Västra Mälardalen där kommunerna Köping, Arboga och Kungsör ingår.

Uppdrag SIP-utvecklare

SIP-utvecklare kontaktas av projektets verksamheter i ärenden där det finns behov av ett utomstående stöd i SIP-processen. SIP-utvecklare har i uppdrag att vara ett verksamhetsnära stöd och ansvarar för att tillsammans med kallande huvudman skapa det bästa möjliga mötet för den enskilde.

SIP-utvecklare har ett särskilt uppdrag att under hela SIP-processen beakta den enskildes delaktighet. Detta genom dialog med den enskilde och att uppföljningsmöten sker för att utvärdera planeringen. Samordningen avslutas när behovet av samordning av insatser inte längre är aktuellt eller när den enskilde återtar sitt samtycke.

SIP-utvecklare ska inte i sitt uppdrag ta över ansvaret i ärendet och ersätter inte den aktör som är huvudansvarig och sammankallande i SIP-processen.

Funktion

SIP-utvecklarens funktion är att vara ett operativt stöd i SIP-processen för medarbetare. SIP-utvecklaren ska vägleda och påvisa vinster med SIP. Utifrån det kompetensstöd som efterfrågas av medarbetare kan SIP-utvecklaren exempelvis vara ordförande under SIP-möten där målet alltid är att funktionen ska vara ett lärande i SIP-processen.

Innan SIP-mötet ska ett förmöte ske med den enskilde, initiativtagare/sammankallande aktör till SIP-mötet och eventuellt SIP-utvecklare. Tillsammans med den enskilde formuleras mötets syfte och frågeställningar som även framkommer i möteskallelsen. Inför uppföljande SIP-möten bör även ett förmöte ske.

SIP-utvecklaren ska kontinuerligt inventera behov av SIP och vara ett verksamhetsnära stöd samt bidra till ökad kunskap avseende hela SIP-processen och ansvarsfördelning mellan aktörer.

Datum
2021-12-21

För att säkra kvalitetsgranskning på de SIP:ar som upprättas kan SIP-utvecklaren tillsammans med verksamheterna använda sig av SKR:s verktyg rutinkollen samt SIPkollen.

Vinster med projektet SIP-utvecklare Västra Mälardalen

Projektet säkerställer att:

- Den enskildes behov av samordnande insatser sker på ett effektivt och strukturerat sätt där individens professionella och privata nätverk involveras på ett för individen gynnande sätt. Vidare bidrar en utomstående mötesledare till att ett helhetsperspektiv med fokus på individens delaktighet i större utsträckning hålls levande under hela SIP-processen.
- Behov tas tillvara enligt intentionen i lagstiftningen och ökar andelen genomförda SIP:ar.
- Driva SIP-processen och påvisa vinsterna med SIP.

Om medarbetare erbjuds ett verksamhetsnära stöd kan upplevelsen av SIP förbättras och vinsterna med samordningen uppmärksammas. SIP-utvecklaren ska vara ett stöd i hur man går tillväga rent praktiskt i olika moment som exempelvis vilka aktörer som bör kallas till mötet, att formulera syfte och frågeställningar i möteskallelsen efter förmöte med den enskilde och att hela processen fokuserar på den enskildes behov av samordning och stöd.

Risker med projektet SIP-utvecklare Västra Mälardalen

Otydlighet i uppdrag eller omprioriteringar hos huvudmännen kan påverka förutsättningarna för att arbeta med SIP och då att använda sig av resursen SIP-utvecklare.

Samverkan genomförs på andra sätt än genom SIP strukturen, till exempel genom nätverksmöten eller informella kontakter.

Kommunerna använder sig inte av resursen för att genomföra SIP.

Implementeringen av SIP strukturen kan befaras ta längre tid än 2 år på grund av att förutsättningarna kan förändras.

Riskerna hanteras under projekttiden utifrån vad som uppstår. Ett stort ansvar för att nå måluppfyllelse ligger på styrgruppen. Där ligger bla att i det operativa dagliga arbetet arbetsleda med samma målsättning och inriktning som projektmålen anger.

Datum
2021-12-21

Om projektledaren av någon anledning inte kan fullfölja uppdraget ska det i projektledningsgruppen beslutas om fortsatt planering.

Projekt mål

SIP- strukturen är implementerad i de kommunala verksamheterna, hos Barn- och ungdomspsykiatri och Vuxenpsykiatriska mottagningen och det finns en struktur som fortlever samt vidareutvecklas över tid. Efter projekttiden skall huvudmännen kunna genomföra SIP-arbetet på egen hand även i de mer komplexa fallen.

Individen ska uppleva hela processen kring SIP som effektiv och till nytta. SIP ska ske när den enskilde, definierad enligt projektets målgrupp, är i behov av samordning gällande insatser från kommun och region. Den enskildes delaktighet ska främjas och den enskilde ska uppleva processen kring SIP som effektiv och till nytta. Uppföljning sker genom SKR:s verktyg SIPkollen.

SIP ska ske när den enskilde, definierad enligt projektets målgrupp, är i behov av samordning gällande insatser från Kommun och Region. Den enskildes delaktighet ska främjas och den enskilde ska uppleva processen kring SIP som effektiv och till nytta. Uppföljning sker genom SKR:s verktyg SIPkollen.

Verksamheterna inom Kommun och Region ska uppleva att SIP är effektivt och till nytta för individen och för verksamheterna. Uppföljning kommer att ske genom dialog med verksamheterna och utskick av enkät avseende sin upplevelse av SIP-arbetet.

Antalet SIP ska ökas inom verksamheterna och genom att SIP-utvecklaren finns som stöd i att inventera behov av SIP bör ökat antal SIP ske. Uppföljning av antal genomförda SIP:ar ska ske via kontroll/data från rapporteringsverktyget DUVA.

De SIP:ar som sker ska hålla den kvalitet som förväntas avseende innehåll, den enskildes delaktighet och dokumentation. Uppföljning ska ske genom SKR:s verktyg Rutinkollen.

Dokumentationen i IT-systemet Cosmic Link ska utifrån gällande länsövergripande samverkansdokument ske inom två arbetsdagar. Uppföljning sker förslagsvis via kontroll i IT-systemet Cosmic Link.

Datum
2021-12-21

Vid behov av avvikelserapportering ska det ske skyndsamt till andra verksamheter och inom verksamheter samt följas upp av verksamheterna enligt rutiner kring avvikelser.

Efter projekttiden förväntas huvudmännen, kommunerna i Västra Mälardalen, barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatriska mottagningen, kunna genomföra och öka kompetensen i SIP-arbetet även i de mer komplexa fallen.

Uppföljning av projektet sker kontinuerligt tillsammans med styrgrupp och verksamheterna.

Förväntade effekter till följd av att projektmålen uppnås

Invånarna i Västra Mälardalen som tillhör projektets målgrupp ska uppleva att om de är i behov av en samordning mellan Kommun och Region ska en bedömning göras av medarbetare inom Kommun eller Region om SIP är aktuellt. Bedöms behovet av SIP vara aktuellt ska ärendet hanteras skyndsamt och ett första möte ske för att upprätta en SIP tillsammans med invånaren eller den folkbokförde inom projektets geografiska område.

Individen ska uppleva hela processen kring SIP som effektiv och till nytta.

Verksamheterna ska uppleva att SIP är effektivt (tidsbesparande och därför kostnadsbesparande) och till nytta för individen genom ökat och effektiviserad samverkan mellan kommuner och region samt övriga aktuella parter.

Projektet förväntas kunna bidra till att färre tvingande behandlingsinsatser genomförs samt bidra till minskade externa placeringskostnader genom att förebyggande åtgärder och effektiva insatser kan erbjudas i rätt tid.

Projektet förväntas bidra till att unga vuxna som saknar inkomst och ansöker om ekonomiskt bistånd för sitt uppehälle ska vid behov ha en tydligt SIP-planering där även myndigheter som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen vid behov ska involveras i syfte att individen ska kunna erbjudas rätt stöd och åtgärder till egen försörjning. Projektet kan därför förväntas bidra till minskade kostnader avseende ekonomiskt bistånd.

Efter projekttiden förväntas huvudmännen kunna genomföra SIP-arbetet på egen hand även i de mer komplexa fallen.

Datum
2021-12-21

Omvärldsfaktorer

En lagstadgad skyldighet sedan 2010 i HSL (3 f§) och SoL (2 kap. 7 §). Lagen innebär att kommun och region ska upprätta en SIP när den enskilde har behov samordning av insatser från båda huvudmännen.

En nationell tillsyn som gjordes av IVO under 2019/2020 rörande barn och unga med psykisk ohälsa visade på brister i samordning och att vårdkedjan ofta var bristfällig.

I Region Västmanlands pågår ett arbete för riktlinjer kring barn och unga med psykisk ohälsa och överenskommelsen planeras presenteras i november 2021.

Det ska finnas lokala ledningsgrupper och handlingsplaner i samtliga kommuner i Västmanland som inkluderar Kommunen, primärvården, vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri samt eventuellt andra samverkansparter i respektive kommun.

Ett länsövergripande samverkansdokument gällande SIP finns idag och fastställdes av Chefsforum i augusti 2021.

Ett pågående lokalt samverkansarbete sker i Västra Mälardalen mellan barn- och ungdomspsykiatri samt kommunerna i Västra Mälardalen, samverkansarbetet benämns BC Ung. Det finns även ett liknande lokalt samverkansarbete som benämns BC Vuxna och vänder sig till unga vuxna 18–29 år med missbruk-/beroendeproblematik.

Intressenter

Kommuninvånare berörs och har intresse i att få det stöd gällande samordning som de har behov av.

De som berörs av projektet är verksamheter och medarbetare inom kommunens individ och familjeomsorg samt vård och omsorg. Regionens verksamheter berörs både inom primärvården (vårdcentraler och barn- och ungdomshälsan) och specialistvården som barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatriska mottagningen och habiliteringen.

Skolan och elev- och hälsovården, personligt ombud, brukarorganisationer, Arbetsförmedlingen samt Försäkringskassan bör vid behov involveras på olika sätt i projektet och kallas till SIP-möten när det är aktuellt.

Datum
2021-12-21

Påverkan

Alla intressenter påverkas av projektet under genomförandetiden, den enskilde, verksamheter och verksamheternas medarbetare.

Tidsplan

Hösten 2021 beslut och förankring.
Projektid: 22 01 01 – 23 12 31.

Resurser

1,0 projektledartjänst i två år.
Utrustning i form av bärbar dator, tangentbord, telefon, headset och SITS-kort samt behörighet med tillgång till berörda verksamheter bekostas av arbetsgivaren Arboga, eventuellt tillsammans med Kungsör och Köping. Lokaler finns för att hålla mötena på verksamheterna men om möjligt utifrån pandemin att man har tillgång till en digital tjänst som rekommenderas utifrån att kunna genomföra säkra digitala möten.

Projektorganisation

Styrgrupp bestående av verksamhetsnära arbetsledare representanter från respektive kommun och Samordningsförbundet samt ledningsrepresentanter från vuxenpsykiatriska mottagningen och barn och ungdomspsykiatrin från Region Västmanland. Sammanställande är Arboga kommun. Projektledare är anställd av Arboga kommun.

Referensnätverk, verksamheter och enskilda personer som bjuds in vid uppföljningstillfällen och som projektledaren vänder sig till under projekttiden.

Utvärdering

Projektet kommer att utvärderas/följas upp efterhand under projekttiden gång av anställd projektledare.

Kostnad

Lönekostnader och övriga kostnader beräknat till 900 000 kr/år.

Återföring av projektet

Finansiären Samordningsförbundet Västra Mälardalen får en återrapportering halvårsvis samt en slutrapport i november 2023.

Bilagor

Bilaga – Syfte, Projekt mål
Bilaga – Rollbeskrivning
